

OVIDIU

PRIMA

REVISTA LITERARA DOBROGEANA

APARE BI-LUNAR

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
CERCUL LITERAR „OVIDIU“
CONSTANȚA

Sumariul No. II

Din alte luni, **Alex. Ștefănescu**, doctor în drept.—Lasă-ți ochii, (versuri), **Nuși Tulliu**.—Monumentul triunfal de la Adam-Klisi (ultime exploarațiuni), **Gr. Tocilescu**.—Psihologia amorului, studiu, **Petru Vulcan**.—Carturărăsa (versuri), **Al. St. Vernescu**.—Din geografia Dobrogei (Marea Neagră), **Lt. M. D. Ionescu**.—Beat am fost (versuri), **Nuși Tulliu**.—Un vas pe val (versuri), **C. Malamucénu**.—Din lumea poeziei, scrisore deschisă lui Nuși Tulliu, **Petru Vulcan**.—Două mirese (versuri), **D-șora Maria Popescu**.—Anecdote III (studiu), **D. D. Stoenescu**.—Dor (versuri), **Arnold M. Schor**.—Privind cocorii (versuri), **Al. St. Vernescu**.—Primă-vara (versuri), **Mihail Nandrea**.—Infiniit (versuri), **D-șora Maria Popescu**.—Un basm (versuri), **Al. St. Vernescu**.—Serisorî însemnate, **I. P. S. Sa Ghena**die, fost al Ungro-Vlachiei și Primat al României; **Colonel Th. Șerbănescu**; **Lt-Colonel C. C. Langa**.—Cronica revistei «Ovidiu». **Redacția**.

CONSTANȚA

TIPOGRAFIA „AURORA“ ILIE M. GRIGORIU & Co.

1899

CRONICA REVISTEI „OVIDIU“

Bibliografii

A apărut No. 3 din admirabila publicațiune în dialectul macedo-român «Pindul». În cuprinsul acestei reviste remarcăm neîntrecutele poezii în acest dialect semnate de Nuși Tulliu, colaborator al revistei «Ovidiu». Par'că vedem pe tinerul poet înfuriindu-se împotriva noastră la cetirea acestor rinduri, care au aerul a'î face reclamă; însă nu acesta e ținta noastră, dacă semnalăm acest lucru cu deosebire pentru Românii-Macedonenii, ci stă în caracterul nostru de a mărturisi sincer—ca unui cari cunoștem farmecul dialectului macedo-român, că poezia lui Tulliu face din acest dialect o limbă dumnezeiască, vorbită poate odinioară de păstorii idealii din eclogele lui Virgiliu.

Când timpul ne va permite vom tălmăci în limba țarei poeziile lui Nuși Tulliu, care sunt închegate din nectar și ambrosie.

Vom reveni.

A apărut studiul despre *Efectele fiziologice și terapeutice ale băilor de mare* de d. dr. Al. Tălășescu medic și dirigintele laboratorului de bacteriologie al comunei și portului Constanța. Titlul cărței e de ajuns să ne indice însemnătatea acestui studiu de un interes general.

Cităm din capitolele studiului: Istorie și generalități. Partea suprafeței pielii asupra căreia întrebuițăm acțiunea directă a apei. Intinderea suprafeței pe care aplicăm procedeul hidropatic. Repedițiunea cu care obținem anumite diferențe de temperaturi. Durata procedeuului de hidroterapie. Forța mecanică combinată cu hidroterapia. Efectele fiziologice ale hidroterapiei asupra circulației,

idem asupra altor procese fiziologice. Secrețiunea, respirațiunea. Hidroterapia și băile de mare contra bolilor nervoase, etc.

D-l dr. Tălășescu, autor al mai multor opere de valoare medicală până acum, face onoare comunei și portului Constanța, iar noi îl rugăm să primescă sincera noastră admirațiune.

Iar dacă timpul i-ar permite i-am fi recunoscători de ne-ar onora cu prețioasa-i colaborare.

A apărut No. 19 din excelenta revistă *Flóra Albăstră*, cu următorul sumar bogat și variat:

Solinei, poezie, de Elvira Santorino. După 100 de ani de A. Al. Antimirenu. Un gând, poezie, de N. Mihăescu. Scriori către un amoretz, de Stans. Sub eventualiu, poezie de D. Nanu. «Șarlatani și negustori de literatură», de Al. Antimirenu. Flora, poezie, de Maria Popescu. Note, de S. Voinea. Unui luptător, poezie, de St. O. Iosif. Un poet romantic, de T. Florescu. Amintiri despre Jichidi, de I. A. Basarabescu și Corilis. Cîntec. de V. Podénu. Speranțele patriei, de Radu Negru.

Crochiuri din țară: Arta, armata și politica (Galați). Pier flóre de grădină (Câmpulung). Model de analiză, de Dunna. Revista cărților. Caetul meu. Pagini rimate, ecouri literare și artistice.

Posta redacției.

Ilustrații: Schițe, de Jichide.

La 7 Februarie a. c. la primăria urbei Constanța, s'a celebrat cununia civilă a confratelui și secretarului nostru de redacție d. C. Lumezianu cu gentila d-ra Maria Șeișanu.

Urăm toate fericirile tinerei perechi.

OVIDIU

PRIMA REVISTA LITERARA DOBROGEANA

DIN ALTE LUMI

Visurile vorbesc o limbă uimitoare. Povestitorul lor glas, premergător timpului, răsună în adâncul somnului. Când grele pleópele cad, peste luminele ostenite ale ochilor, se deschide pentru noi o altă lume, misterioasă, vastă, un fund necunoscut de ocean luminat, însă cu atâta putere în cât vii ne par umbrele ce se agită, strălucitoare și durabile, imaginile ce fug îndată ce pleópele se ridică dând drum vederei.

Și abea deșteptați, nedesmeticiți încă bine, privim împrejmuitoarea lume și nu știm încă unde s'a rupt firul visului și de unde viața a început a tórce amar-nicul, încálecitul ei fir.

Sunt visurile recapitularea zilnicelor întâmplări vădute printr'un geam care mărește sau depărtază?

Sunt ele creațiunea imaginațiunei noastre ostenite sau bolnave? Ori dintr'o lume ultra sensibilă ele povestesc? Acestea toate nu le-a hotărât încă nimeni. Pentru mine însă, fie acesta contrariu științei ori póte chiar adevérului și rezultat numai al unei potriviri accidentale, visurile prevestesc.

Da, adăogă Adinoel, visurile vorbesc o limbă uimitoare.

Cu toții l'am privit mirați, așteptând explicarea acestor enigmatice cuvinte, care aruncau o umbră peste veselia noastră crescândă în această séră de Decembrie, cea din urmă a anului care murea.

Adinoel era mai palid, mai abătut ca nici odată. Frumóșii săi ochi visători

erau stinși și pletele de sub cari strălucea o frunte netedă și albă erau în neregulă aruncate pe umeri.

Cunoșteam cu toții ultima-i dragoste, sfârșitul ei sfâșietor de trist, nebunia cu care iubea încă.

Vé voiu povesti, adăogă el, și glasul i se făcu străin și depărtat, două din visurile mele, acele care m'au lovit mai mult.

Cel din urmă mai cu sémă în limpedele-i simbol m'ă povestit aceea ce destinul imi reserva, adâncea rană de la inimă prin care viața tótă mi s'a scurs, care m'a omorât de mult.

Se opri câte-va minute, căutând par'că să-și reamintescă, apoi cu un glas de necunoscut începu:

«Era nópte. Pe cer constelații, străine țérilor noastre, ardeau ca brilante mari în cari se resfrâng luminele orbitóre ale balului. Luna singură strălucea dulce, timid, poleitor.

În mijlocul noptei luminate ca ziua; aceia fără de care viața pentru mine nu mai are preț, sta îmbrăcată în rochie galbenă ca colórea trandafirului tómnai tinénd în mână o mandolină de argint de forma armonioasă a unei gondole.

Péru'i mare și negru cădea pe umeri în bogate valuri de întunerice. Ochii ei senini părea că străbat dincolo de marginile noptei instelate și pe buze îi plutea un zîmbet serafic de madonă.

Par'că din univers se desprinsese tot ce era mai splendid, mai bogat ca s'o îmbrace într-o haină nemuritoare.

Multă vreme acest vis m'a stăpânit și în încântarea-i am trăit asemeni unui nebun. Înaintea ochilor nu vedeam de

cât imaginea ei divină, ce părea că'mi apăruse în somn, scoborându-se din în-suși templul frumuseței neperitóre.

Adinoel se opri transfigurat, îi plutea pe față un vël străvechiu de fericire.

Acum adăogă el și glasul i se coboră, deveni profund, vă voiu povesti al doilea vis.

Era nópte. Stam împreună la masă. Lumânările policandrelor ardeau și totuși ea părea cufundată în întuneric. Vedeam pe toți comesenii în plină lumină, dar trăsurile adorabilei sale fețe abea se distingeau. Pe buzele'i pierdute în umbră plutea un suris trist. M'am plecat pe masă șoptindu'î «cât ai slăbit». Ea nu 'mă-ră răspuns nimic. Am auđit un plâns înăbușit și pe fața-i de întuneric au început a curge lacrămă strălucitóre.

Atunci am sărit din somn. Lumina lunei poleia totul. O liniște desăvârșită domnea afară.

Eram scăldat în sudóre și totuși tremuram în friguri.

Visul acesta m'a urmărit mult și deslușirea lui o știți... amarnică.

Adinoel tăcu, ochii îi erau umeđi. Pendula cu glas metalic, încet, ca și cum ar fi gândit la însemnătatea fie cărei lovituri, bătu două spre zece. Am sărit cu toți în sus cu paharele în mână :

«Adinoel uită trecutul. Un an nou începe, alte speranțe, alte visuri».

Abea șopti. «Pentru mine tóte s'au sfârșit». Apoi misterios ca și când ar fi vorbit unor ființe ce nu se vedeau adăogă : «Omul nu móre când înhide ochii. Mórtrea fizică nu coincide nici odată cu adevărata mórtre, ea vine în urmă cu mult. Sunt visuri, speranțe care murind în noi însemneză césul adevérat al morței noastre. Nu se mai numește viață ceea-ce se întinde dincolo de aceste speranțe. Eu am murit de mult.

AL SIMIONESCU.
Doctor în drept.

MONUMENTUL TRIUMFAL DE LA ADAM-KLISSI

II

Istoricul cercetărilor de până acum asupra monumentului triumfal de la Adam-Klissi

(Urmare)

B. Ultimele Explorațiuni

Acum avem monumentul în față: câte-va sute de pași încă și suntem la pólele lui.

Impresiunea ce'îi produce este din cele mai impunetóre: numai acum își dai séma de grandiositatea, tária și înălțimea clădirei; iar, după ce agățându-te de colțurile bolovanilor, și mai mult pe brânci ajungi sus pe creștetul ei, rămăi cât-va timp nemișcat într'o mută contemplație înaintea mărețului și variatului spectacol, ce se înfățișeză ochilor. Iată colo spre nord în zarea depărtată, délurile d'asupra satelor Arabagi și Mulciova, pe care se zăresc, ca niște moșoróie, înaltele movili; mai aprópe, în cósta văii de la Arabagi, albe stânci prin tufișuri înverđite; sub délul Giatri Bair stă pitulat satul Mulciova; pe sprincéna délului se vede marginea unei dese păduri; aprópe de păduri începe o vâlcea împădurită, care intră pierđându-se în valea Mulciovei. Spre nord-est se zăresc ca o dungă albăstrue délurile din sud Endul Endek Karakioiului. Drept spre răsărit ni se arată la orizont un șes larg și întins, podișul Copadinului, dincolo de care ne-am aștepta ca să vedem marea, dar ea e ascunsă sub tărîmul ridicat. Mai aprópe de noi sunt délurile late de lângă Cacargea, iar sub cósta délului Adamklissi, acolo unde se află două mori de vânt, rece, ascuns, satul Enige. Dacă ne întórcem apoi privirile spre sud și sud-vest, avem în depărtare frumósele păduri de pe fruntaria Bulgariei; lângă monument crîngurile încântátóre de la Ghiolpunar, satul Adamklissi din care se vęd numai virfurile pomilor și

câte-va case; în stânga, pe culmea dealului, cimitirul turcesc de lângă sat cu o movilă înaltă în mijlocul lui și acoperit peste tot de pietre și colone din ruinele antice învecinate; pe un deal și mai mai ochiul se oprește cu plăcere asupra satului Kerim-Cuiusu, asupra grădinelor și livezilor lui frumoase, asupra tîrlelor lui împrejmuite cu garduri lungi de nuele; în valea Urluia este satul cu acelaș nume, iar în mijlocul unui cerc format de coline împădurite, albesc zidurile dărâmate ale unei vechi cetăți cu un șanț adânc jur împrejur, cu temeliiile turnurilor bine deosebite, din care o boltă stă încă în picioare îmbrăcată de toate părțile cu iederă. În fine, îndreptându-ne privirile iarăși către miazănoapte, vedem în depărtare sclipind Balta Baciului și după un colț de deal, când timpul e senin lucesc ca un ochiu apele Dunărei, confundându-se cu cerul la spațele ușorilor aburii ai dimineții. Ast-fel monumentul fiind bine situat era vădut din toate părțile, însufla respect și admirațiune tuturor și era menit să eternizeze printră vécuri gloria și mărirea ziditorului lui.

Dar cine era acest ziditor? În ce timp trăise el? Ce fapte mari voise el să nemurască? Ce erau aceste trainice ruine, care stând în picioare de atât amar de ani, ved cu aceiași indiferență cum se scurg vécurile și ómenii? cum vécurile și ómenii îi smulg una câte una din podóbele sale? Și cu cât întrebările se grămădeau în mintea mea, cu atât și greutățile creșteau întru deslegarea acestor probleme. Mă îndoiam chiar, dacă vre-o dată voiu putea să rup și să cuceresc tainele seculare ale monumentului, care ascundea sub grămețile propriilor sale dărămături, o carte închisă, a cărei descifrare era greu de început.

Căci în adevăr: de unde să atacăm ruina? Nu avem nici un indiciu ca să încep într'un punct mai mult de cât

într'altul; monumentul era aproape de jumătate îngropat în pământ, jur împrejurul său crescuse o pădure desă de tufă și mărăcinii; pietrúie mari zăcéu în drépta și în stânga, unele d'asupra altora; multe trebuia să fie ascunse în pământ, multe fusese luate și duse prin cimitire și pe la fântâni, și toate acestea era de presupus că îmbrăcaseră odinióră aceea despuiată clădire.

Prin urmare, programul lucrărilor, ce avem de întreprins, se putea resuma în chipul următor:

1) Să curățăm întregul edificiu de materialele și sfărămăturile provenite din dărămare;

2) Să săpăm la pólele sale jur împrejur, spre a desgropa bucățile veștméntului său exterior;

3) Să cercetăm toate cimitirele, fântănele și satele din apropiere, ca și cele depărtate, spre a regăsi pietrele provenite de la monument;

4) Să adunăm la olaltă și să punem la păstrare în Muzeul din București toate bucățile arhitectonice și cu sculpturi ale clădirii, spre a putea fi studiate mai cu înlesnire de către specialiști;

5) Să facem cunoscut publicului din țară și din străinătate rezultatele cercetărilor noastre, pe care în fine,

6) Să le resumăm într'o operă ilustrată.

Punctele 1, 2 și 3 din acest program le-am îndeplinit într'un șir de cinci campanii între anii 1882 și 1890; punctele 4 și 5 au reclamat 12 ani 1882—1892), la care a participat și d. M. Sutz, am citit în ședința de la 5 Noembrie 1882 a Academiei române o relațiune, care nefiind publicată o dăm aci în fórte scurt resumat:

Săpăturile au început la baza turnului, în două puncte deosebite, unde s'au aflat:

a) Două metode (în 3 și 24); b) fragmentele a trei statui colosale; c) trei

bucăți decorate cu trofee de arme pe ele; d) cele 2 mari bucăți ale trofeului propriu zis, un scut tot din trofeu, cu cap de Meduză pe fie-care față; e) cinci pilastri, din care unul de la baza hexagonală a trofeului; f) câte-va bucăți din parapetul crenelurilor și g) numeroase alte pietre nesculptate, dar bine cioplite.

Săpături mai departe ar fi necesitate o muncă, ce întrecă cu mult mijloacele de timp și de credit ce avem de ocamdată la îndemână. Cât despre construcțiunea însă-și, iată ce spunem în relațiunea noastră: «Ruina invederat romană se compune dintr'un simbur masiv rectangular, făcut din pietre cubice și dintr'o cămașă exterioară de beton în formă circulară.

Pe această cămașă se ved adâncimi, unele verticale și altele orizontale, ce erau probabil destinate a servi de bază decorațiunei monumentului; dispozițiunea lor ne va putea ajuta foarte mult la determinarea exactă a naturei și formei construcțiunei primitive. In partea despre răsărit a turnului, săpăturile au dat de niște pietre cioplite óble mai lungi, care se aflau în locul originar și par a fi fost trepte de scară, în această parte se aflau grămădite multe pietre mai greu de ridicat. Explorațiunea ce am făcut'o în galeria verticală, care coboră înăuntru turnului, nu ne-a dat semnă potrivită de destinațiunea acestui ocular; probabil este, că el a servit a scobori cine-va până la baza monumentului (ceea ce s'a dovedit în urmă că nu este exact). O scară însă, fie chiar de lemn, nu prea avea loc în acest strimt pasagiu».

(Va urma)

GRIGORIE G. TOCILESCU

Lasă-ți ochii

Lasă-ți ochii ca să plângă, melancolică copilă,
Iară perlele picate ți le cumpăr eu de milă;
Chiar de ar fi venin în ele, le așî bea cu mulțumire—
Veninoșii ochi albaștri sunt suprema fericire.

Nași Tulliu.

PSIHOLOGIA AMORULUI¹⁾

II

Pentru ca să fiu înțeles mai bine în tema ce mi-am propus a o desvolta, trebuie cunoscută deosebirea între senzațiune și sentiment. *Sensatiune este simpla primire a impresiunilor simțuale. Sentimentul este plăcerea sau neplăcerea ce stă în legătură cu senzațiunea.*

Am zis că perfecțiunea și iubirea care e un sentiment, sunt la un loc ca și ura și lipsa.

Prin urmare, se cere să fim cât se poate mai apropiați de perfecțiune, pentru ca sentimentul iubirei să se desvolte tot mai mult în inimile noastre.

Nicăiri n'a înflorit și nu s'a desvoltat mai bine acest sentiment ca în inima lui Isus.

El, care se identificase cu perfecțiunea a putut zice: într'adevăr am iubit.

Criminalii ordinari, asasinii fie ei politici, briganzii de mare sau tâlhari de codru, cari distrug pe semenul lor, cu aceiași cruzime de fiară, sunt departe ca cerul de pământ de perfecțiune și ca atari ei n'au simțit nici odată în inima lor neagră, sublimul sentiment al iubirei pentru semenul lor.

Singurul lor mobil care-î hotărăște să repue viața unui nevinovat, de multe ori sus pus, este prea multul exces de iubire de sine sau egoismul lor hidos de a trăi pe nemuncite și de a-și face drum înainte prin mijlocul crimei pe care o justifică punând înainte ingeniósa lor formulă anarhistă: lovim în carne vie spre a răsturna o stare socială șubredă, pentru a clădi pe ruinele ei o alta nouă plină de fericiri, bazată pe comunism și câte alte banalități. In potriva acestor degenerați, secături, produse stricate din fabrica naturei, eu așî propune înfiin-

1) Inceputul acestui studiu veți No. 2 din revista «Ovidiu».

țarea închizițiilor medievale în toate statele europene amenințate în pacea lor.

Iubesc omenirea pentru care mă încerc să cultiv sentimentul iubirei, nu însă și pe vampirii ei.

Dacă egoismul orbește pe om, îl face incapabil de a recunoște adevărul, dacă omul egoist este prin urmare omul mărginit, din potrivă iubirea face pe om pătrunzător, ghicitor, intuitiv.

Adevărul ese în tot-d'auna înaintea omului iubitor; el vede nepărtinitor drept, obiectiv.

De vreme ce pe iubire se rezimă adevărul, în opoziție cu egoismul, putem zice: *câtă iubire este într'un om, atâta genialitate; cât egoism, atâta mărginire.*

Însă în orî-ce om din nefericire,* e mai multă sau mai puțină vanitate, egoism, orgoliu, mândrie, dorință de răsbunare și rea voință, și totuși fie-care se ferește a-și desvâlu propriul său suflet și de a arăta tot ce e cuprins într'nsul.

Fie-care tinde să înșele nu numai pe alții, dar și pe sine însuși.

Fie-care caută să impună altuia despre sine o opinie pe cât e cu putință mai bună și fie-care își închipuește despre sine cele mai bune lucruri.

Avem nevoie de o cultură cât se poate de întinsă și mai cu seamă de o educație cât se poate de îngrijită, pentru ca să putem fi nepărtinitori, drepti și obiectivi. Baza acestor fel de oameni o formeză caracterul lor. Și cât de rari sunt oamenii aceștia!...

Am vădut cum sentimentul iubirei în inima oamenilor stă în raport direct cu apropierea lor de perfecțiune.

Acest sentiment începe a se desvolta odată cu vârsta tinereței, manifestându-se de la origine în mod firesc pentru părinți și vice-versa. În vârsta pubertății sentimentul iubirei se dezvoltă în toată plenitudinea sa, formând partea esențială a ființei omenești, busola care di-

rige întréga activitate a insului și care îl însoțește până la mörte.

Și întocmai ca un arbore transplantat într'un pământ mai prielnic ce-și întinde ramificațiunile sale bogate în frunze și umbră sub care s'ar putea adăposti o lume fericită, tot așa și sentimentul amorului transmis prin atavism, sau transplantat de D-zeu în inima omului tinérah și înflăcărata, desvoltându-se, cuprinde sub ramurile sale iubirea pentru femei, sub influența căruia ni se presintă ca o mamă sublimă, matronă desăvârșită, iubită: *prototipul ingerilor din senin*, soră blindă, tovaroșă scumpă, amică credincioasă; sau iubirea de ném și patrie și tot mai departe de omenirea întrégă; apoi de știință, litere, arte, etc. etc.

Faptul de a se manifesta la unii în mod mai pronunțat pentru sexul opus, acesta depinde de temperamentul persoanei; însă iubirea pentru femei nu exclude pe aceea de știință, litere și arte, etc.

Acest adevăr ni-l dovedesc eroii din operele Sachespeareane, ale lui Goethe, Lord Byron și alții.

Când mă voiu ocupa de analiza iubirei la genii, voiu vorbi pe larg asupra acestui punct.

Vorbind în mod general iubirea care are de obiect femeia ca *iubită* după cum o numesc poeții, este cea mai puternică, vertiginosă, ca arătarea unei vijelii, care poate să înalțe pe ins în sferile senine, sau să-l înbrâncéscă în fundul prăpăstiilor.

Iubirea acesta e factorul determinant în mersul civilizațiunei cu efectele ei salutare, ori cu consecințele ei funeste.

De iubirea acesta mă voiu ocupa în toate timpurile și la diferite categorii de oameni din treptele sociale.

În bătrîna antichitate, printre percepțele legislatorului indian Manu, găsim un paragraf pe care eu, încă din prima fasă a tinereței mele am luat idea din para-

graful nemuritorului filosof indian, am investmintat-o în haina poeziei și mi-am așezat-o ca moto în fruntea poemei mele «Raiana» apărută în 1892.

În paragraful acela care a străbătut până la mine, se oglindește sentimentul legislatorului indian pentru femeie.

Iată-l:

«Unde femeia se respectă, acolo se adoră divinitatea.

«Ori ce act de pietate fără acesta e în deșert.

«Nici odată să nu lovești femeia nici c'o flóre.

«Un tată e mai de respectat de cât o sută de învętați.

«O mamă mai de respectat de cât o mie de tați».

«Să nu lovim femeia nici cu o flóre», cătă învățatură în aceste câte-va cuvinte inspirate de o iubire nemărginită din inima unui geniu!

Iubirea pentru sexul frumos o găsim în plină înflorire la vechii greci.

Întrând în societatea acestor zei ai iubirei asistăm la un teatru de lupte uriașe, cari au de obiect femeia.

Vedem cum amorul săgetând inimile locuitorilor olimpului, aceștia par vrăjiți de farmecul lui și el singur amorul: hotărește fericirea în cer și pe pământ.

Ce liră va putea să cânte universalul amor ce rodea nemărginitul piept al tatălui muritorilor și nemuritorilor? Jupiter, căci de el e vorba a iubit sutimi de nimfe și femeii muritoare: n'a existat nici o frumusețe către care să nu fi fost atrasă divina-i simțire.

Când Jupiter olimpicul întâmpină piedic în calea dragostelor sale, el usa de atot puternicia sa: ast-fel îl vedem transformându-se în ce-î tráznea prin cap, până ce își ajungea scopul și iar devenea serios.

Pentru adevierea conduitei sale ștregărești, voiu cita una din multele sale idile de dragoste, al căror erou e însuși d-sa. Idila e sugrăvită de marele poet Ovidiu, în Metamorfozele sale, cartea II.

«În suita zeiței Diana, trăia o Nimfă

de o frumusețe extra-ordinară, anume Kalisto.

Într'o zi, Jupiter întâlnește pe frumoșa Kalisto într'o pădure din Arcadia, rămâne uimit de frumusețea ei și focul amorului începu să se inferbinte în oșele sale».

«Când copila intră în pădurea pe unde picior de om nu călcasé încă, nici nu se tăiasé vre-o dată vre-un copaciu, își luă tolba de pe umăr, își întinse mlădiosul arc și se trinti pe pământul acoperit cu iarbă, având de căpătăi tolba. Jupiter, îndată ce o vędu, fără nici un paznic, își zise: soția mea de sigur nu va ști și furțișagul acesta, dar și dacă ar afla sunt certuri și atât». Soția lui Jupiter se numea Hera.

Jupiter ia forma, figura și îmbrăcăminteia Dianei, se îndreptă către fecióră și o întrebă: «O fecióră, tu care ești una din tovarășele mele, prin care culmi ai vęnat? Copila sculându-se, i zise: «Salutare o zeiță, tu care, după părerea mea —póte el însuși să mă audă—ești mai mare și de cât Jupiter...»

Jupiter rise de ce auđi și se bucură încă, că tot pe dinsul îl preferă lui însuși; o sărută și nu o sărută moderat, cum ar fi sărutat o fecióră ca Artemis; când încercă să-i spună prin care culmi a vınat, i tăiă vorba printr'o îmbrățișare și nu fără crimă i descoperi cine este».

Fecióra însă la rindul ei lupta în contra lui. O Hera, dacă ai fi vędut-o, ai fi fost mai blindă,—lupta cât póte lupta o femeie, dar care copilă póte să învingă pe mândrul Jupiter?

Încă o idilă și va fi de ajuns a ne caracteriza pe Jupiter,—cel fără nici un scrupul, când era vorba de fecundarea firei prin duhul lui.

Tot din Metamorfoze citez:

Riul Inachus avea o fată de o frumusețe răpitóre, anume Io.

Jupiter o vędu reîntorcându-se la valurile tatălui ei și-i zise:

«O virgină, demnă de Jupiter, nu știu pe cine ai să faci fericit cu mâna ta? Ia îndreptăz-te spre umbra deselor păduri, căci este cald și soroarele trece prin mijlocul orbitei. Dacă'ți este frică să intri singură în ascunzătoarea férelor, vei intra în locurile retrase ale pădurii, sub protecțiunea unui zeu și un zeu nu de rind, ci un zeu ca mine care țin marele sceptru al domniei cerești, care aduc trăznetele rătăcînde.

Nu fugi de mine! «căci copila speriată fugea. Atunci Jupiter ridică un nour des, cu care acoperi pământul, opri fuga fetelor și-î răpi virginitatea».

Din cuprinsul acestor 2 idile observăm cum amorul atribuit de vechii greci zeilor era tot atât de omenesc ca și un amor din zilele noastre, afară dór de puterea supranaturală atribuită zeilor și care face să se amestice miraculosul depărtând óre-și cum scenele cele amoróse de realitatea lucrurilor; dar totu-și amorul natural rămâne în picioare cu tóte scenele lui de gelozie din partea soției în-

șelate, de adulter, de piedică întâmpinate de înamorat, de pudóre mai mult sau mai puțin pronunțată a copilei iubite, niște situațiuni combinate par'că dinna-dins: pe de o parte amor înverșunat și plin de patimă (Jupiter) pe de alta: frumusețe, gingășie, naivitate (Kalisto) contrast isbitor, pentru ca la cel mai mic contact, amorul cel mai sublim să fie simțit de o potrivă în inimile acelor ce în acel moment tremură ca córdă unei viorii sub apăsarea arcușului mánuit de un maestru artist.

(Va urma).

PETRU VULCAN.

CĂRTURĂREȘA

*Cărturăreșa 'mă-a ghicit
Iar de noroc și 'n astă-sară...
Tot satu-o face de ocară,
Dar eu mă simt de ea lipit.*

*În ochii mei, blajin cătînd,
O-ascult ca un copil pe mamă,
Când spune ea, de bună-samă,
Că sunt cu draga «gînd la gînd»...*

Al. St. Verneacu.

DIN GEOGRAFIA DOBROGEI

MAREA NÉGRA

Curbe Bathymetrice.—Natura fundului Mării Negre de-a lungul țărmului Dobrogei.—Attoragiul pe acest țărm.

Puncte	Curbele bathymetrice exprimate în metri:								Natura fundului	
	7	8	10	12	13	15	20	30		40
	Trec la o depărtare de la țărm de:									
Ilanic	—	—	1300	—	—	—	3000	3900	4700	Nisipos.
Mangalia	—	—	1300	—	—	—	3500	5200	7000	Idem.
Tatlagiac	—	—	870	—	—	—	2100	4800	7000	Idem.
Tuzla	—	—	650	—	—	—	1700	3500	5600	Nămolos.
Agige	—	—	1300	—	—	—	3400	6500	9500	Nisipos.
Constanța VII.	670	970	1400	1650	2300	2700	—	—	—	La țărm nisipos; de la 2 k. nisip și nămol.
» Sala cură	176	205	323	617	882	1176	—	—	—	La țărm stîncos; în larg nămol.
» Hot. Carol	323	382	500	676	823	1039	—	—	—	Idem.
» Casarmă	—	—	1088	1600	1872	2000	—	—	—	Nămolos.
Capul Midia	—	—	4700	—	—	—	9000	13500	18200	Nisip, nămol și conchilii.
Portița	—	—	4600	—	—	—	13500	19700	33500	Nămol și conchilii la țărm. nisip și conchilii în larg.
Sf. George	—	—	3700	—	—	—	4600	9000	12600	Nămolos la țărm, nisip și conchilii în larg.
Sulina	—	—	1600	—	—	—	1000	16800	41000	Nisipos și conchilii.
Brațul Baba-Hasan	—	—	3300	—	—	—	12000	35300	44000	Nămolos și conchilii la țărm. conchilii la larg.

La *Mangalia* un vapor se poate apropia până la o milă de ţerm (1851 metri), unde adâncimea apei este de 12^m, fundul nisipos. Până la 300^m, se găseşte adâncimi de 8^m, însă pentru a înainta până la această distanţă trebuie a ocoli vechiul dig genovez.

Constanţa este aşezată pe un promontoriu, care apără raza de vânturile de la N. E.

Trebuie evitat d'a se apropia de coasta nordică a acestui oraş care e înconjurată la 1½ milă spre larg de stânci. Alte grupe de stânci de şi mai departe de ţerm sunt mai puţin de temut fiind la o adâncime sub apă de 25—30 picioare, adică 10 metri.

Capul *Constanţa* este de asemeni garnisit de stânci până la aproape 300 m. către E. şi S.

Nu departe de aceste stânci se găseşte adâncimi de 8 metri.

Până la *Sudghiul*, coasta este mărginită de stânci.

La *Portiţa* fundul este nămolos cu conchiliile, adâncimea de 12 m., se găseşte la 5500 m. de la ţerm.

La *Sf. Gheorghe* un banc de nisip se află la 4600 m. de la ţerm. La 5500 m. depărtare sunt adâncimi de 10 m., iar puţin mai departe 30—40 metri.

Din studiul tabloului curbilor bathimetrice se vede că atteragiul nu este accesibil vaselor mari în nici o parte a terenului dobrogean de cât în *Constanţa*, graţie îmbunătăţirilor ce se aduc pe fiecare zi, şi la *Sulina*, în urma lucrărilor Comisiunii *Dunărene*.

Curenţi ¹⁾

Un singur curent face circuitul

Mării Negre, curent destul de forte. El ese din *Marea Azovului* şi datorită origina sa vărsării *Donului*. La extremitatea sudică a *Crimiei* este destul de bine simţit şi se divide în mai multe direcţiuni, dintre care cea despre N. este cea mai principală. Indreptat către vărsările fluviilor *Dnpru*, *Bug* şi *Nistru*, acesta îl sileşte a lua direcţiune spre S., unde întâlneşte puternicul curent format de *Dunăre*, cu care urmând forte repede în direcţia coastelor, se precipită către strâmtoarea *Bosforului*.

Aci partea cea mai considerabilă scapă pe *Bosfor*, iar restul urmăreşte coastele *Asiei Micie*, *Mingreliei*, *Abasiei*, pentru a reveni la strâmtoarea *Kertch* de unde a plecat.

Acest circuit poate fi modificat câte odată de influenţa vânturilor, sau de circumstanţele locale.

Contra curenţii există câte-va, pe coastele *Bulgariiei* şi *Dobrogeiei*.

Vânturi ¹⁾

Vântul de N. E. aduce timp senin, iarna frig; cel de N. V. sau V. din contra aduce căţă şi umezală. Coastele *Dobrogeiei* sunt influenţate de catena *Balkanilor* şi *Carpaţilor*.

Apa Mării. BĂI.

După analizele făcute, apa *Mării Negre* conţine 18 la mie grame săruri:

Acid carbonic CO²

Clorur de Sodiu Na Cl

» » magnesiului Mg Cl²

Sulfat de magneziu SO⁴ Mg

Carbonat de calce CO³ Ca

» » magnesiului CO³ Mg

Sulfat de calce SO⁴ Ca

Brom (urme) Br.

¹⁾ Corréad. Guide maritime dans la mer Noir. Paris 1854.

¹⁾ Corréad op. cit.

E de mare interes analiza ce s'a făcut plantei maritime, ce se vede crescută pe lângă țărm.

Este o plantă aquatică marină; începe a fi distinsă în luna Maiu, când prezintă o coloare cărămidie deschisă, iar ajungând la maturitate, pe la jumătatea lunii Septembrie, colorea este roșie brună.

După culegere schimbă colorea în neagră.

Se numește *cystosira barbata* din clasa Algelor¹⁾.

S'a analizat această plantă și s'a găsit (cu toate mijlocele neperfecte de obținerea sărurilor) că conține 3 la mie gr. iod, iar săruri 52 la sută gr.:

Sulfat de potasse $SO^4 K^2$

» » magnésie $SO^4 Mg$

Clorur de potassium ClK

» » sodium $Na Cl$

Clorhidrat de amoniu $Cl Az H^4$

Carbonat de sodiu $CO^3 Na^2$

Acid fosforic $PO^4 H^3$

Jodure I

Bromure Br

Băile de mare sunt recunoscute și vizitate încă din epoca Romanilor; între altele se știe, că legatul sau guvernatorul Moesiei inferioare, Caius Prastina, Messalinus, în timpul lui Antonin Pius, înălță la Tomi, geniului locului (*genio loci*), un altar de marmură, ca băile să-î aducă sănătate²⁾.

Densitatea apei Mării Negre

Este de 1.013 (Contéjean geologie p. 83), iar greutatea specifică este de 1.0128.

1) M. Mihăileanu, farmacist de divizie. Studiul plantelor marine din jurul Constanței.

2) GENIO

LOCI

C. PRASTINA

MESSALLINUS

LEG. AUG. PR

Gr. G. Tocilescu. Mittheilungen aus Oesterreich. Wien, 1886.

Sub raportul therapeutic și chimic, apa Mării Negre intră în categoria apelor colorate Sodice (A. de Richard. La Roumanie p. 135).

(Va urma Insula Șerpilor).

Locotenentul M. D. IONESCU
poeta superioră de război

BEAT AM FOST

*Beat am fost aseară, bietul,
Beat am fost ca nici odată,
Și-mă părea că totă lumea
Ca și mine este beată.*

*N'am intrat de loc în crișmă—
De-unde naiba-așa beție?
Ah, șireaf'o, mi-ai făcut-o
Din-adinsu-aseră mie.*

*Căci în loc de-o gură numai
Mi-ai dat trei, ca nici odată,
Și mă ameți-și, ștreqaro,
Tu cea măi frumôsă fată.*

Nuși Tulliu.

Un vas pe val...

*Un vas pe val:
Tot ast-fel inima-mi
Plutește'n patima-mi
Fără de mal.*

*Vârtej pe mare:
Chiar ast-fel inima-mi
Luptă cu patima-mi
Fără sperare...*

*Spărturi de vas:
Intocmai inima-mi
Luptând cu patima-mi
Frânt'a rămas.*

C. Malamuceanu.

Din lumea poeziei

Scrisoare deschisă lui

Nași Talliu.

Cuprinsul scrisorii tale mișcându-mă cu deosebire, viu prin aceste rînduri, să-ți arăt ce gîndesc eu, privitor la cele ce'mi scrii. Zică: *In poezie ori să fii cap de geniu, ori mai bine spânzura lira'n cui, să nu riști posteritatea...*

Zic: Dacă nu alt-ceva, cel puțin atîta sunt capabil să recunosc, că nu sunt nu numai geniu, dar mă sfîesc să'mi proclam *talentul* ca o suveranitate absolută în mediul înconjurător.

Știu și acésta că, peste o duzină, două de vécuri, nu urma unor atomi ca mine, dar chiar de Napoleon I, mă îndoesc de a mai putea străbate distanța aceluî timp.

Va să zică însăși geniile mari sunt supuse aceleiași legi: peirea lor cu tot ce au simțit și gîndit...

Precum ca să se știe: câte genii nu s'au stins pentru vecie odată cu arderea bibliotecii din Alexandria! Câte genii nu își vor fi luat ziua bună de la nemurie în urma cataclismelor generale?

Fórte bine. Dar atuncî pentru ce nu mi-ar fi mai bine să rămân pasiv cât trăesc, fără griji, fără să mă mai apuce dureri de cap în căutarea vre-unei jurate de rime; fără să mă gîndesc la nimic alta îngrășându-mă ca un motan; pentru ce să mă mai cbucium? pentru ce să stau nopți de arăndul să scriu, când scrierea mea, știu bine, că nu se ridică de media mediocrității? Pentru ce? Răspunde amicul meu, tu care te înfiozezi la gîndul că nu ești geniu? Pentru ce nu te lași vorba ăluia: «*Ce o da tirgul și norocul*»—ci te străbat fiori îndoindu-te de a putea urea culmea ce o întrezărești în minte?

Răspunsul e ușor de dat: pentru că purtăm în noi germenul talentului căruia i trebuiește distanță de timp spre a se desvolta și nu te teme ceea-ce noi aspirăm și nu putem avea, vor avea

cu prisosință strănepoții noștri: iată prin urmare adevérata noastră misiune, a ne avânta cu înverșunare mereu înainte cu credință de sine și cu entusiasm perpetuu pentru a îmbunătăți *speța*. Firește, acésta-i singura mea religiune căreia mă închin, căci pentru a trăi și învinge îți trebuiește o credință și de aceea nu mă dau cu una cu două pesimismului, și de aceea nu eu voiu zice: *mulți chemași, puțin ai aleși*. Ce? Adică cei ce mișună în jurul teu sunt aleși? și tu ba? Nu se póte!

Odată, e mult de atuncî, un poet din ai noștrii macedonean, contimporan cu noi, voind să facă o glumă nepotrivită pe séma uneia din produsele imaginațiunii mele, a încheiat sentința-i gravă: *eu (adică el) voiu lăsa omenirei puțin și bun, pe când tu (adică eu) vei lăsa mult, însă n'o să fi atât prețuit ca mine*.

Puținul lui *prețios* a apărut de mult la lumina zilei fără să fi schimbat cursul vremii. Fără a'i critica opera, eu știu un lucru sigur: că tinérul naiv, care nu s'a putut afirma încă cu ceva *bun*, deși de vr'o zece ani se chinuește și-i pe cale să ajungă *victima artei*, e a zecea parte ca valóre artistică din ce e ori-ce diletant în literatură, că ce a scris e un simplu bagaj de flécuri peritóre și că dacă ar fi o Lună pe cerul instelat, eu i-ași servi de centrul sistemului planetar, să-i se lumineze «visele sale» de nópte și «gîndurile» triste.

Vedî, mă laud singur, nu este așa? Știu că în fața cititorului m'am făcut purice, dar sar ca și el din acest hop și merg înainte să 'nhaț de cefă pe vre-un burtos ungar.

Dar să las pe poetul meu *prețios* la o parte, căci ași avea aerul ca prin aceste rînduri, îi dau revanșa cuvenită. Nu însă acesta mi-i scopul, ci altul. Revin la ce spuném la început.

Göthe ne spune: *Am iubit pe Fridérica mult, prea mult, însă fără nici un scop, fără să mă gîndesc pentru ce*

și cum; e bine și prin artă înțelegând tot *iubire* poate cea mai durabilă din câte există; scriu, pictez, cânt, sculptez, fără să'mi pese ce va fi; spiritul meu simte necesitate de a face ceva în mersul lui până să ajungă în *Nirvana*; de aceea scriind o poezie o scriu pentru satisfacerea eului meu propriu, pentru gustul meu, pentru că așa îmi place mie să gust ceva din polenul acela pe care l'a cules însuși sufletul meu din sinul candid al florilor.

Veți prin urmare, cum scriind o poezie n'am avut alta în gând de cât să-mi hrănesc sufletul cu ceva nectar...

Eminescu scria câte o poezie și până să vadă lumina zilei, o citea la berărie, la tipografie, la cofetărie, ori unde găsea momentul oportun, tuturor prietenilor, Pentru ce? să se laude cu ce a scris veți zice? Nu!

Să comunice fericirea sufletului său și altora, căci așa e firea omenescă; dacă măhnirea nu o poți zăvori în tine fără să te tradezi pe față, cu atât mai puțin bucuria. Eu așa sunt și deci *sic cogito*; când isbutese să înjghebez vre-o poezie, pe care citind'o pentru a suta oră și mereu să'mi placă, să nu mă satur, simt o bucurie neexplicabilă pe care n'aș schimba-o cu coróna universului, și când mă bucur așa, am în gând vre-o intenție că mă va admira sau mă va defăima posteritatea? Nu. Pur și simplu totă bucuria mea își are origina în mulțumirea sufletului meu,

Dovadă, zilele trecute, într'un elan de bucurie copilărescă îți mărturisiam cu atâta sinceritate că am scris o poezie *eminentă*, «*Zinele Mării*», și de n'aș fi știut că nu sunt geniu, i-aș fi zis genială, crede-mă.

Ce era acea mărturisire? Vroiam óre prin acésta să pozez mai grozav în fața ta de cum mă ști și ce pot? Nu. Era fericirea acea *adeverata*, care inundase sufletu-mi, cu care aș fi dorit să te

inund și pe tine ca pe cel mai vrednic dintre amicii mei sufletești. Imi pasă mie că *Zinele mele* vor plăcea Regelui ori Impératului tuturor Rusiilor, ori că Academia n'are să'mi decerne vre-un premiu «magna cum laude»?

Așa dar, deschidându-mi inima filă cu filă ca să citească odată cu tine toți cei de o sémă cu noi, am vrut să resolv o problemă pe care tu mi-ai propus-o:

Trebue să scrie cu o puternică credință de sine și cei ce nu-s genii, sau să spinzure lira'n cuî de frica posterității?

Am demonstrat în de-ajuns că trebue, contrariu ne ucidem speța întocmai cum ar face tigrul cu puilul care l'ar împinge păcatele să se nască fără pereche.

Sunt gata și pe viitor să-ți rezolv ori ce problemă care ar atinge inima și încheiând acum, te rog să primești o cordială strângere de mână de la

PETRU VULCAN.

Doze Mirese

*In carul alb cu flori gătit
Ea,—flóre mórta 'n primăvară,—
Dórme pe veci, iar chipu-î blind
Se scaldă 'n razele de sóre.*

*Dar când cortegiul se oprește
Și-odihna preotul citește,
Pe lingă ei o nuntă trece
Și'n spre biserică grăbește.*

*Toți se descoperă 'naintei
Și zic: «S'o ierte Dumnezeu!»
Iar miri trisți privesc aiurea
Loviți în suflet ca de-un réu.*

*Mirese: una fericită
Pășește vesel spre altar,
Cea-l'altă tristă 'n cet o duce
Spre al vecilor hotar.*

*Sub plóia razelor de sóre
Par ingeri blindi și trecători,
Ce merg pe două căi opuse
Purtînd în mînă albe flori.*

Ploesți.

D-șóra Maria Popescu.

ANECDOTE

—STUDIU—

III

După ce am vorbit de un volum nou —căci Anecdotele d-lui Vulcan au apărut în 1898,—se cuvine să spun ceva și de unul vechiu.

Din volumele apărute de mult voiui lua «Cronica Satelor» tipărită în 1872. Titlul acestei cărți este: «Cronica Satelor sau Culegere de mai multe *anecdote*. Glume scornite de poporul român în confida altora». După cum se vede, din cuvintele «anecdotă inedită» s'a făcut «anedita».

Broșura are 56 pagini. Până la pagina 42 sunt diferite anecdote, în proză, în număr de 25 (sunt numerotate); iar de la pagina 43 până la sfârșit: Din viața vestitului Cacavela.

În «Cronica Satelor» cele mai multe anecdote sunt referitoare la Țigani—apropo toate,—câte-va au ca subiect pe preoți, altele pe Sârbi... Vorbind de preoți mi-adusei aminte de un articol al d-lui Jules Brun, publicat în «Journal des Débats», în care vorbea de basmele române, și acest articol îl putem aplica și la anecdotele—populare—române. «Le Pope. On le montre volontiers ivrogne et paillard; il va de pair avec le Tzigaine pour persennifier l'élément bouffon dans la littérature populaire, et il se trouve que le Roumain, si respectueux de la religion, rit-sans fiel, d'ailleurs—aux dépens de ses ministres». (Lucile Kitzu).

Ca să sprijin cele de sus, iau un exemplu din «Cronice», care e cam frivol... Un Țigan și un popă intrară la un creștin. În casă nimeni, pe vatră un purcel fript.—Aolică ce mai purcel gras! ce mai purceluș grășcean și nu e nimeni să ne vadă, zise Țiganul.—Dar ore ce gând ai

fi având, Țigane? întrebă popa, care dorea din suflet să înhațe el purcelul. —N'am gând rău, ci aș vrea să-ți las sfinției tale frigara și eu mă mulțumesc cu ciutacu de purcel.—Să nu te atingi de el, Țigane, că ce-ai face purcelului, îți fac și eu ție.—Apoi, dacă e așa, ține te de vorbă părinte. Și iute-și puse degetul sub codița purcelului și apoi și-l linse cu limba. Acum fă și sfinția ta, ce am făcut eu cu purcelul.—Ptiu! Scui-pă popa, a dracului cióră cum m'a păcălit! și ești supărat lăsând pe Țigan stăpân pe purcel!...

Maî în toate anecdotele noastre unde personagiile sunt un popă și un Țigan, mai tot-d'a-una Țiganul e cel care înșală pe popă. Despre Țigan—zice d. Jules Brun —«on peut tout dire en deux mots: c'est le type du caquin spirituel».

O anecdotă, despre Țigan, cunoscută de aproape toți e următoarea: Un boer plecă cu Țiganu la moșie. Pe drum 'i-a apucat noaptea la un han unde rămaseră până a doua zi. Peste noapte se scolă boerul și grăbindu-se să ajungă mai curând, deșteptă pe Țigan zicându-i: —Scolă, mă-i faraone, și uită-te pe ferestră și vezi ce timp e afară. Țiganul se scolă somnoros și băgând capul într'un dulap, crezând că-l scote pe ferestră se întorse și zise boerului: *E întunerec besnă, cocone, și pute a brinză*.

Frasa acésta subliniată a rămas proverbială...

După cum am spus mai sus, și Sêrbul ocupă un loc în «Cronica Satelor». Să luăm și un exemplu anecdota «Vițelul unui Sêrb băgându-și capul într'olă spre a mânca ceea-ce se afla într'însa, își înțepeni capul și nu-l mai putu scote. —Ce să facem? întrebă Sêrbul pe un vecin al său, ca să scăpăm vițelul din învâlmășala asta?—Eu o să te învăț,

răspunse vecinul tot Sârb ca și dînsul, taie capul vițelului. D'apoi atunci capul nu rămâne tot în olă? zise bietul Sârb. — N'ai nici o tēmă, răspunse vecinul, după ce veți tăia capul vițelului, sparge olă și iată capul scăpat!...

În această anecdotă Sârbul e dat ca tip de prost și mai în toate anecdotele române tot acest rol îl jăcă... Și din prosta Sârbului s'a scos și o zicătoare: «Cine dracu a mai vădut cal verde și Sârb cu minte?!...» Intr'o anecdotă un Sârb și un Român se iau la cêrtă și Românul îi zice Sârbului frasa de mai sus, atunci, de-odată sare Sârbul și luând replică... zice repede: «Da Român prost și Sârb cuminte... cine a vădut?!...» Se păcălise singur... D-nul M. Gaster—în «literatura populară română»—în privința Sârbului ne spune: Figura acēsta este foarte interesantă, de ôre-ce a fost personificată prin «Dedu Ivan» eroul unui șir de năsdărăvâni...

* * *

Intr'o anecdotă (No. 11 «Cronice») e vorba de un morar care a fost înșelat de nevastă-sa. Măi în toate anecdotele femeea înșală pe bărbați.

O anecdotă pe care o întălnesc măi în fie-care an—însă modificată—în diferite reviste, ziare, broșuri, e următôrea: Un boer trimise pe țigan la băcănîe să ia de un sfanț icre și de altul halva. Se duse țiganul cu un taler. I se puse icre. — Mai dă-mi și halva tot de un sfanț. — Da, unde s'o puî?—Pune-o dincôce, și țiganul întorse talerul pe dos, decî icrele cădura jos. Se duse acasă, numai cu halvaua. Întrebându-l unde sunt icrele? — Uite-le aici și întorse talerul... prin urmare, cădu și halvaua, și așa nu se alese nici cu halvaua, nici cu icrele...

În altă anecdotă fondul e tot acesta, însă forma și persônele sunt altele. Așa în loc de halva și icre... e sare și piper,

în loc de boer și țigan... e mama și copilul... ș. a. m. d.

* * *

După ce am vorbit, foarte pe scurt, de personagiile din partea I-a a «Croniceî Satelor», să trecem la partea II-a: «Din viața vestitului Cacavela, pe când era diacon la patriarhia din Constantino-pole».

Sultanul cheamă pe patriarh și-l pune față în față cu hogea cel mare și-l întrebă dacă știe ce face Dumnețeu în minutul acela. Patriarhul nu știu. Hogea răspunse: Dumnețeu se scôlă de la masă. Se aședă pe Sofa. Iși ia caféua și fuméză din arghilea (în loc de narghilea)... I s'a acordat patriarhului 3 zile ca să spue și el ce face Dumnețeu, iar de nu va ști «unde-l stau picîrorele, acolo îi va sta capul». Patriarhul ducându-se acasă se întristă. Cacavela, aflând cauza, îi zise că-l va scăpa el. Se duseră la Sultan amândoi, aci Cacavela ceru să-l se dea de mîncare și invită și pe Hogea. De odată lovi pe Hogea cu o lingură peste mână.

— Nu poți să mîncăci din dumicații tēi îi zise, fără să te atingi de ai mei?

— Dar de unde știu eu carî sunt dumicații tēi, și carî sunt ai mei?...

— Ce fel! nu știî care sunt dumicații tēi și zici că știî ce face D-țeu în cer!

Hogea fu prins cu «ocaua mică».

Hogea și Cacavela începură să'și arate știința. În tôte Hogea a fost învins. Cacavela în aceste anecdote e un tip de om deștept, «priceput», n'a putut să fie înșelat de Hogea. Chiar Sultanul 'i-a recunoscut meritul și 'i-a zis hogei să-l lase în pace și să nu-l mai supere «căci el e cel mai mare cêpcân din căți a cunoscut»....

Hogea. nu se lasă bătut, îl mai întrebă: Câte stele sunt pe cer?

— Cătă e adâncimea mării, zise Cacavela.

Unde e buricul pământului?

— Ce e mai lesne, răspunde Cacavela: Tóte stelele pe cer sunt în număr de trei milioane, trei sute de mii trei sute trei zeci și trei. Adâncimea mării cea mai mare e de nouă sute nouă zeci și nouă de stângenți, iar buricul pământului e tocmai în mijlocul acestei împărății.

— Cum poți să ne dovedești?

— Măsurați, numărați și dacă nu va fi așa, eu îmi pun capul în mâinele cui mi-a dovedi că e alt-fel.

Acastă parte a anecdotelor din «Cronica satelor» e mai mult compusă din întrebări. Hogeia întreabă și Cacavela răspunde. În fond întrebările sunt grele dar Cacavela care e foarte isteț, dă niște răspunsuri frumoase, bine chibzuite... În privința întrebărilor de mai sus D-nul Gaster zice: punerea de ast-fel de trei întrebări și răspunsurile istețe date în naintea unei persoane înalte se găsesc foarte des; în genere sunt acele întrebări pretutinderi mai aceleași sau numai una sau alta diferită...

• • •

Viața lui Cacavela se termină cu următoarea anecdotă: Cacavela se certa cu un turc, care-î dete o palmă. Cacavela îl reclamă la Cadiu, iar cadiul îl pedepsi pe turc să plătească o para. Turcul se duse acasă să ia o para. Trecu mai totă ziua și turcul nu se mai vedea, atunci Cacavela se întorse spre Cadiu, îi trase o palmă și-î zise: dacă pentru o palmă se pedepsește cu o para, atunci când o veni turcul să ia pâraua cuvenită lui.

Cacavela, cum se vede e deștept și observase că Cadiul fiind tot turc, a pedepsit pe consângénul său «cu un nimica» și de aceea făcându-se «nez-naî» îi dă și el o... palmă.

Acastă ultimă anecdotă seamănă cu cea în versuri a d-lui Th. D. Speranța intitulată: «Două palme cincî copeici».

Un boer
Peste cruci și mii sudalme
I-a mai tras și două palme.
Judecata...

Hotărî...
Ca boerul să plătească cincî copeici despăgubire.

Și cele-l'alte, acțiunea e ca și cea de sus.

• • •

Și «Cronica Satelor» se termină spunându-ne că «Cacavela a venit în țara românească și cădând la beție nu mai semăna a fi acel om isteț și plin de deșteptăciune, care a speriat pe toți cei mai mari ai Turciei până la Sultanul însu-și.

Craiova.

Dem. D. Stoeneacu.

DOR

Mi s'a făcut iar dor de crâng... de vioarele,
Frunzișul azi din nou îmi farmecă privirea;
Prin crîngul des așa-î de dulce închipuirea:
Să mă gîndesc la ochii dragei mele.

E-așa duios!... și'mî vine tot mereu să plîng,
Mă pierd în plîns... suvoi de lacrimi mă'mpresorî.
M'apuc să scriu; dar gîndul meu aiurea zborî
—E-un dor nebun—și plec să pribegesc prin crîng.

Focșani.

Arnold M. Schor.

PRIVIND COCORII

*Privind cocorî 'n zarea-albastră
Cum vin în șiruri—amărât,
Rămâiu pe gînduri la feréstră...
Mă simt înduioșat atât!..*

*Cocorî vin—de primăvară
Rugați cu dor și 'n drag aduși...
Eu mă-amintesc de-odinioră,
Iubirea și cu anii duși...*

Alex. St. Vernescu.

PRIMA-VARA

Frumosă-î primă-vara când aurora apare
 În sôre strălucind;
 Când ciocărlia cântă și iarba iar răsare
 Natura înveselind.
 Brîndușa, toporășul, albastra viorică,
 Te 'mbată de miros,
 Privighetorea dulce, și blînda turturică
 Te 'ncântă armonios.
 Vezi fluturii cum sboră, prin flori îmbobocite,
 În câmpul reinverzit.
 Auzi cum cântă cucul, prin crăci înmugurite,
 În crîngul înverzît.
 Iar colo vezi păstorul, cum turma își păzește.
 Din buciumu-î cântând
 Cu câtă bucurie și dragoste privește
 La mielusei pascând.
 În vale vezi plugarul, cum brazdele despică,
 Cu suflot oțelit,
 Pe când de la înălțime, sglobia rîndunică
 Îi spune c'a venit.
 Din zorii dimineții și către amurgul serei,
 Când sôrele îi sfințit,
 Natura ne surîde, căci iar al primăverei
 Timp dulce a sosit.
 Lucescă dar pămîntul, sub flori și sub verdete
 În rouă și senin;
 Căci numai atunci vine plăcerea de viață
 Când florile revin!

Mihail Nandrea.

INFINIT

*Precum se'necă barca
 În valurile mării,
 Așa și noi pieri-vom
 În haosul uitărei.*

*Și se va stinge stéua
 Ce'n zare ne-a lucit,
 Ducend icóna scumpă
 A visului pierit.*

*Își vor așterne anii
 Tărîna peste noi,
 Și vor forma dintr'însa
 Noii vécuri de nevoi.*

*Prin fața grópei noastre
 Pășî-vor trecători
 Cuprinși în rostul vieții
 De-ai patimeî fiori;*

*Uitând că toți vor trece
 Al vieții prag cernit,
 Zburând pe-aripa morții
 Spre largul infinit.*

Ploesți.

D-șora Maria Popescu.

Un basm

*A fost o fată-așa de bună,
 Și l'a iubit pe el cu drag.
 Când el pleca de lângă dînsa
 Ea 'ncremența plângend în prag.*

*Și l'au luat pe el la ôste
 Iar ea de dor a 'nebunit.
 Dar el a dezertat odată
 Și amândoi s'au întălnit.*

*Ea nu l'a cunoscut pe dînsul
 Rîdea, jucându-se pe mal...
 Pierdut, 'l-a dat un brînci în apă
 Și luî în inimă-un pumnal.*

Al. St. Vernescu.

SCRISORI INSEMNAȚE**XIV***Iubite Domnule Președinte,*

Hotărâsem de a nu mă cunoste o asemenea muncă intelectuală: însă focul, răvna și dragostea cu care se mișcă comitetul societății «Ovidiu» pentru reînvierea virtuților strămoșești, respectul către credință și moralitate, m'a scos din această urâtă hotărîre și m'a atras către frumoșele dorinți, ce tineri ca D-v. se intraripéză cu atăta foc spre a aprinde inimile credincioșilor némului românesc.

Aprópe 20 de secolii și nu s'au întunecat razele marelui poet! încă ele astă-zî sunt mult mai splendide. Așa mărește Dumnezeu pe omul care se sacrifică pentru dreptate, pentru adevăr și moralitate.

Un popor când pórta în sine atâtea calități frumoșe, are în mijlocul lui pe Dumnezeu nevédut care-l conduce la bine și fericire. Ceea ce n'au putut face romanii prin necunoștința și ignoranța, se face astă-zî prin inteligență (Darul lui Dumnezeu) și cultură. Poporul care nu s'a putut subjugă cu sabia, s'a subjugat prin stricarea moravurilor. Fiți tari în credință, păstrați obiceiurile părintești ca să fiți buni patrioți și apoi toate se vor adăoga vouă spre bine și fericire.

Mulțumesc tuturor de frumoșă și creștinesca a-

tențiune. Vă bine cuvintez și rog de la Dumnezeu progres intru tot. Fost al Ungro-Vlachiei și Primat al României.

† *Ghenadie.*

P. S. Am înaintat abonamentul D-v. pe un an și ca ajutor suma de 60 lei.

† *Ghenadie.*

XV

Domnule Președinte,

Măgălit de onărea ce mi s'a făcut prin numirea mea ca membru onorific al instituției culturale dobrogene «Cercul literar Ovidiu» alături cu frunțașii literaturii nămului, mă grăbesc a vă comunica adesiunea mea și a vă ruga de a fi elocuentul interpret al sentimentelor mele de grațitudine, pe lângă fie-care din membrii nobilei asociații.

Puteți pune temeiul pe concursul meu sincer—mărginit la puterile mele mărginite.

Noroc bun întru ajungerea scopului!...

O salutare frățescă tuturor.

Colonel Th. Șerbănescu.

XVI

Domnule Președinte,

Primind adresa D-v. din 17 Ianuarie 1899, cu No. 63 prin care mă informați: că adunarea generală a Cercului literar «Ovidiu», compus din tinerii din Constanța, în ședința sa de la 31 Maiu, m'au proclamat în unanimitate de membru onorific al Instituției culturale dobrogene, mă simt prea fericit de această mare onoare ce mi se dă, și negăsind destule cuvinte de mulțumire, mă mărginesc numai în următoarele rinduri:

În primul rind mulțumesc din adâncul inimei mele adunării generale care m'a onorat cu acest titlu; și al 2-lea felicit cu o vie mulțumire pe tinerii din Constanța lui «Ovidiu», care ved că și-au pus toate puterile lor, ca cultura națională din Dobrogea, să fie înălțată în primul port maritim al României, în Constanța, sprijiniți fiind și de cei mai valoroși bărbați culturali ai României.

Dobrogea bătrână în Istorie, dar tinăra ca odraslă a României, de bună seamă are un viitor strălucit ce se va răsfrânge asupra întregii Români. Portul Constanța va fi pe viitor veriga de aur prin care vor trece în Orient și în Lumea Mare produsele ce vor eși din robustește mână românești scose din bogatele holde ale României, și în schimb ca răsplată, tot prin acest inel, aurul ce va veni, se va repartiza asupra acelor Români cari înainte de toate vor avea devisa *Cultura și munca onestă.*

Dacă etatea mea nu ar fi așa de înaintată, pôte că ași lua o parte activă la uriașele lucrări la care tinerimea din Constanța tinde, dar 69 de ani ce-I am pe

umerii mei, cred că li sunt în de-ajuns, pentru ca tinerii din Constanța să-mi acorde circumstanțe atenuante. În o Eră aprôpe de o jumătate de secol, am luptat și chiar lupt pentru prosperarea bătrânului oraș al Municipiului al XIII Iași; care, și prin care unirea Principatelor a devenit un fapt îndeplinit, sunt dator însă: că ori cât de slab a'și fi în puterea mea fizică, să lupt în fapt măcar eu o idee, sau cu un sfat ca Iașul de unde au eșit atâtea fapte mărețe și atâtea lumini, nu numai să nu piară, dar nici măcar să nu se micșoreze, ci să rămăe întreg, ca o răsplată a marelor sale sacrificii, să rămăe Urbia cea măreță și luminată, și pomposul nume ce i s'au dat de a doua capitală, să-l aibă în realitate. Ast-fel dar, din cauza vârstei mele înaintate, ne fiindu-mi îngăduit de a vă promite alte servicii, de cât numai cu ore-și care idei, sau cu ore-și care modeste sfaturi ce vi le voi putea pune la dispoziție, ce toate nu vor tinde la alte chestiuni de cât numai la prosperarea culturii muncitorilor noștri Români, din ale căror brațe robuste și oțelite, România întrégă se va înălța.

Domnule Președinte, omenirea în princip, are următoarea maximă: de a da puțin și în schimb a primi mai mult. Nu-mi este rușine dar, ca și eu astă-zî care vă promit puțin, a cere de la această măreță societate mai mult, iată și eu ce cer; Vă rog pe D-v. ca să fiți interpretul către toți tinerii Dobrogeni de a le aminti și a'i ruga: ca în patrioticul avînt al tuturor lucrărilor ce au întreprins pentru prosperarea culturii naționale din Dobrogea, să-și aducă aminte și de bătrânul Municipiu al Iașilor de unde au eșit atâtea fapte mărețe și de unde pôte chiar și Dobrogea astă-zî a devenit o Românie, să-l sprijine.

Eu neîndoindu-mă de loc despre caldele inimă ale tinerilor dobrogeni, și că ele vor bate tot așa de tare pentru a doua capitală a României, ca și pentru Dobrogea, tinăra vârstă a României, câștigată de brava și oțelita noastră armată, al cărui șef suprem este Majestatea Sa Carol I, iubitul și înțeleptul nostru Rege, și cu siguranță eu din inimă le mulțumesc anticipat.

Vă rog domnule Președinte, ca împreună cu sincerele mele mulțumiri pentru distinsa onoare ce care societatea m'a încercat, să bine-voiți a primi asigurările destinselor mele considerațiuni ce am pentru D-v.

Lt-Colonel C. Langa.

Iași, 27 Ianuarie, 1899.

N. B.—Odată cu acesta, prin un mandat postal, vă trimet și modestul meu obol de una sută lei, din care 24 lei ca abonament pentru un an de zile la Cercul literar din Constanța «Ovidiu», și restul de 76 lei, îl veți destina pentru cumpărare de cărți necesare bibliotecii Cercului.

Lt-Colonel C. Langa.

În numărul de față continuăm publicarea interesantului studiu: *Psihologia Amorului*, asupra căruia atragem atenția cititorilor noștri de ambele sexe.

În numărul viitor vom face o dare de sémă asupra *Romanului Căzniceii*, de d. Rădulescu-Niger, pe care l'am anunțat în No. 7—8.

Cu numărul viitor încheiăm 6 luni de la aparițiunea primei reviste literare dobrogene «Ovidiu». Rugăm pe toți onorații noștri abonați a ne înainta costul abonamentului ținând sémă de greutatea ce întâmpinăm pentru a face să apară și dincóce de Dunăre o publicațiune literară.

Nu ne îndoim că acest apel va găsi ecou sincer în inimile tuturor carî până acum nu 'și-au achitat abonamentul.

Concursul Instituțiunei noastre culturale Cercul literar „OVIDIU”.

Pentru cea mai distinsă scriere cu subiectul determinat și anume:

«Studiu etnografic asupra diferitelor populațiuni locuitoare în Dobrogea, cu privire la origine, emigrațiune, limbă, port, aptitudini, moravuri, credințe și religione, «Cercul Ovidiu» va decerne un premiu de una sută lei.

Termenul concursului se fixeză de ia data publicării, până la 1 Aprilie.

Tóte manuscrisele vor fi însoțite de un plic închis în care se va cuprinde pe o carte de vizită numele autorului, localitatea, strada și No.

Studiul va fi lucrare originală și în întindere de cel puțin 2 cöle de tipar formatul revistei «Ovidiu».

O comisiune compusă din trei bărbați

competenți vor examina manuscrisele so-site spre a concura la premiu, care il vor decerne pronunțându-se două părți contra unu. Raporturile comisiunei se vor publica în revistă. În caz când două lucrări se vor constata de o valóre egală premiul se va împărți în două. Stilizarea și expunerea clară a ideilor premiază ori ce altă calitate.

Manuscrisul premiat nu se va publica aiurea de cât după interval de cel puțin șese luni.

Complectăm numărul Membrilor de onóre, carî au respuns adresei noastre No. 206 din 31 Mai 1898.

Membrii de onóre

Inalt Prea Sânția Sa Iosif Gheorghian, Mitropolitul primat al Ungro-Vlahiei (și fondator).

Inalt Prea Sânția Sa Ghenadie, fost Primat al Ungro-Vlahiei (și fondator).
Lt.-Colonel Langa (și fondator).

D-na Zoe D. Sturdza (și membră fondatoare).

D-na Elena Dr. Turnescu (fondatore).

Grigorie Tocilescu (Președ. de onóre).

Spiru Haret (Ministrul Cultelor și instrucțiunei publice).

Dómna L. Luca Ionescu.

D-l Luca Ionescu (prefectul județului Constanța).

I. L. Caragiale (om de litere).

Ión Calinderu (Membru al Academiei române).

Vasile Urechiiă, (profesor universitar).

Lt. M. D. Ionescu (colaborator-fondator al revistei «Ovidiu»).

N. Rădulescu-Niger.

Căpitanul Carol Scrob.

Mihăescu-Nigrim.

Balș (inginer).

Ión Bănescu (profesor-Avocat) Constanța.

Belcie (avocat) Constanța.

Mihail Strajan Dr. în filosofie, profesor la liceul Carol I.

Iulius Zanne, (autorul operei premiate de Academia română: *Proverbiu românii*).

Teodor Zadic.

Cap. Ionescu.

ABONAMENTELE LA REVISTA „OVIDIU“

Pe un an în țară	Lei 10.—	Pe 6 luni în străinătate	7.50
Pe un an în străinătate.	15.—	Pe 3 luni în țară	3.—
Pe 6 luni în țară	5.—	Pe 3 luni în străinătate	5.—
Un număr	Bani 50		
Un număr vechi	Leu 1.—		

Pentru veri-ce fel de anunț inserat în revista «Ovidiu» în spațiu de 10 linii, pe termen de o lună, se plătește 10 lei anticipativ. Pentru 3 luni 20 lei.

Rugăm pe onorașii noștri cetitori, cari s'au pătruns de apostolatul nostru, să bine-voiască a înainta abonamentul pe adresa d-lui P. Vulcan la redacția revistei «Ovidiu», fiind cunoscute sacrificiile morale și materiale ce facem pentru ridicarea nivelului de cultură în Dobrogea.

FARMACIA „MINERVA“
fosta KEFALA

A trecut sub direcția domnului

KAUFMETZ

Farmacist diplomat
din Viena, proprietar de farmacie în Braila

Este din nou înzestrată cu tot felul de medicamente, specialități străine și indigene și tot felul de bandage și pansamente ultima perfecțiune. O recomandăm tuturor cetitorilor noștri.

NOUA TIPOGRAFIE „AURORA“
CONSTANȚA

Aducem la cunoștința numeroșcii noastre clientele, că am adus un forte mare și bogat asortiment de **Cărți de vizite** pe cari le imprimăm cu cele mai frumoșe caractere de litere cu **2 lei sută.**

NOUA TIPOGRAFIE „AURORA“

CONSTANȚA

Strada Mircea Cel Mare No. 23

Efectuează ori-ce lucrare atingătoare de arta tipografică, precum: **Broșuri, Ziare, Afise, Programe, Registre, Circulari, Bilete de nunta, de logodna și botez, Facturi, Etichete, Diplome, Cărți de vizite și adrese etc.** cu caractere de litere din renumitele turnatorii Deberny & Co. Paris și Schelter & Giesecke din Leipsic (Germania).

Asemenea aducem la cunoștința Onor. Public că am înființat și un atelier de **Legătorie de Cărți** și ne obligăm a confecționa ori-ce lucrare atingătoare de acesta branșă.